

Nr 34.

Ankom till riksdagens kansli den 25 maj 1939 kl. 5 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckt motion om viss ändring i förordningen angående stämpelavgiften.

(2:a avd.)

I en inom andra kammaren väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion, nr 311, hava herrar *Pettersson* i Dahl och *Jonsson* i Skedsbygd yrkat »sådan ändring av kungl. förordningen angående stämpelavgift av den 19 november 1914, § 3, 'att utslag som utgives till part, vilken utan särskild begäran är skyldig lösa detsamma', befrias från stämpel».

Beträffande motiveringen för detta yrkande, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, får utskottet hänvisa till motionen.

Enligt 3 § förordningen den 19 november 1914 angående stämpelavgiften och § 3 förordningen den 7 december 1883 angående expeditionslösen äro utslag och resolutioner i regel belagda med stämpel respektive lösen. Stämpel och lösen skola erläggas av den, som författningsenligt är skyldig att lösa expeditionen. Jämlikt § 10 lösenförordningen åligger sådan lösningsplikt med vissa undantag käre, klagande eller sökande. Då vederbörande myndighet har att redovisa utgående lösen till statsverket, skall enligt § 5 lösenförordningen lösen ej debiteras å expeditionen; i stället utgår stämpel till motsvarande belopp, såvida icke enligt 7 § stämpelförordningen frihet från stämpel skall äga rum. Enligt sistnämnda författningsrum är från stämpelavgift befriad bland andra medellös person, då han författningsenligt styrker sin fattigdom eller den eljest är kunnig.

Stämpelavgift för utslag eller resolution under rubrik utgår hos länsstyrelse med 6 kronor för första arket och med 4 kronor för varje följande ark. Hos statsdepartement utgår stämpelavgift för dylika handlingar med 40 kronor för första arket och med 10 kronor för följande ark.

I motionen har bland annat anförts, att den i stämpelförordningen intagna tariffen rörande stämpelavgifter och bestämmelsen i sagda förordning om de fall, då frihet från stämpel skulle äga rum, vore godtycklig och föga överensstämmande med vad som kunde anses vara skäligt. Då rätt att anföra besvär vore medgiven, borde möjligheterna att tillgodogöra sig denna rätt icke göras illusoriska genom stadganden om en stämpelavgift för lösande av vederbörligt utslag, vilken avgift icke stode i rimlig proportion till vad saken gällde.

I en vid 1936 års riksdag väckt motion hemställdes, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla, att Kungl. Maj:t ville låta verkställa utredning, huruvida icke den, vars besvär i förvaltningsmål bifölles, borde befrias från stämpelavgifts erläggande. Sedan yttrande avgivits över motionen av statskontoret ävensom av länsstyrelserna i Stockholms, Malmöhus, Göteborgs och Bohus, Örebro samt Västernorrlands län, anförde 1936 års bevillningsutskott i sitt betänkande nr 43 i huvudsak följande.

I vissa av de över motionen avgivna yttrandena hade uttalats farhågor för att, därest stämpelavgiften beträffande de administrativa besvärsmålen borttoges, antalet sådana mål skulle komma att avsevärt ökas. Med hänsyn till den stora arbetsbörda, som åvilade länsstyrelserna, ansågo utskottet, även om nämnda omständighet i och för sig icke kunde anses utgöra tillräckligt skäl för stämpelavgiftens bibehållande i då förevarande fall, fog likväl finnas för, att staten åtminstone i någon mån bereddes ersättning genom stämpelavgiften för de kostnader, som vore förenade med målens handläggning hos myndigheterna. I likhet med motionären funne utskottet det visserligen stundom vara obilligt, att klagande, som efter besvär vunnit rättelse i underordnad myndighets beslut, nödgades vidkännas särskild kostnad för erhållande av ändringsbeslutet. Utskottet funne emellertid, i anslutning till vad statskontoret och länsstyrelsen i Örebro län anförde, skäl knappast förefinnas för stämpelfrihet i sådana fall, då ändringsbeslutet föranleddes av att klagande först efter den underordnade myndighetens beslut förebringat erforderlig utredning i ärendet. Med hänsyn till det anförda och då antalet förvaltningsmål, vari klagandes talan hos länsstyrelse eller annan myndighet bifölles syntes vara relativt ringa, funne utskottet icke tillräckliga skäl föreligga för riksdagen att påkalla en särskild utredning beträffande det av motionären berörda spörsmålet. Med en sådan utredning syntes nämligen utan nämnvärd olägenhet kunna anstå, till dess att densamma kunde verkställas i samband med en framtida allmän översyn av stämpelförordningen.

På hemställan av bevillningsutskottet beslöt riksdagen avslå motionen.

I anledning av vid 1937 års riksdag väckta motioner hemställde riksdagen på förslag av bevillningsutskottet i skrivelse den 4 juni 1937, nr 416, att Kungl. Maj:t ville låta verkställa utredning dels rörande nykterhetsnämnders och alkoholistanstalters skyldighet att enligt 7 § förordningen den 19 november 1914 angående stämpelavgiften erlägga dylik avgift, dels ock beträffande frågan om åtgärder mot uteblivet eller försenat erläggande av lagfartsstämpel samt för riksdagen framlägga de förslag, vartill utredningarna kunde föranleda.

Utskottet.

På sätt framgår av den förut lämnade redogörelsen anförde 1936 års bevillningsutskott i anledning av en vid nämnda års riksdag väckt motion i ett ämne av i huvudsak samma natur som nu förevarande, att utskottet icke funne tillräckliga skäl föreligga för riksdagen att påkalla en särskild utredning beträffande det då framlagda förslaget. Med en sådan utredning syntes kunna anstå, till dess att densamma kunde verkställas i samband med en allmän översyn av stämpelförordningen. På förslag av 1937 års bevillningsutskott hemställde riksdagen i anledning av då väckta motioner i skrivelse till Kungl. Maj:t om utredningar rörande vissa ändringar i stämpelförordningen.

I likhet med vad motionärerna anfört i den nu föreliggande motionen finner utskottet det stundom vara obilligt, att klagande för lösen av vederbörande myndighets beslut nödgas utgiva stämpelavgift med belopp, som icke kan anses stå i rimligt förhållande till vad saken gällt hos myndigheten. Utskottet anser emellertid denna fråga vara av sådan beskaffenhet, att densamma lämpligen bör omprövas i samband med andra ändringar av stämpelförordningen. Utskottet förutsätter, att vid den utredning, som Kungl. Maj:t torde komma att verkställa i anledning av 1937 års riksdags förenämnda skrivelse såväl det vid 1936 års riksdag som det nu föreliggande förslaget till ändring av nämnda förordning kommer att tagas under närmare övervägande. På grund av det anförda anser sig utskottet icke böra förorda bifall till motionärernas förslag.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att motionen II: 311 av herrar Pettersson i Dahl och Jonsson i Skedsbygd, om viss ändring i förordningen angående stämpelavgiften, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 25 maj 1939.

På bevillningsutskottets vägnar:

IVAR ANDERSON.

Närvarande:

från första kammaren: herrar *Johan Bärq*, friherre *Lagerfelt*, *Viktor Larsson*, *Sjödahl*, *Elon Andersson*, *Velander*, *Robert Berg*, *Sköldén*, *Sylwan* och *Herman Ericsson*; samt

från andra kammaren: herrar *Anderson* i Norrköping, *Björklund*, *Olsson* i Gävle, *Andersson* i Dunker, *Ericson* i Boxholm, *Werner* i Hultsfred, *Hammarlund*, *Falk*, *Sandberg* och *Lundell*.
